

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2013/2014**

**WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE
POZIOM PODSTAWOWY**

**ROZWIĄZANIA ZADAŃ
I SCHEMAT PUNKTOWANIA**

MAJ 2014

Zadanie 1. (0–3)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym – opisy (II.2)
	Wiadomości: formy i prawidłowości życia społecznego (I.1)

Poprawna odpowiedź:

- A. nonkonformizm
B. ksenofobia
C. altruizm

3 p. – za przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 2. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym – opisy (II.2)
	Wiadomości: formy i instytucje życia społecznego (I.1)

Poprawna odpowiedź:

- A. patrylinearna
B. partnerska
C. monogamiczna

3 p. – za przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 3. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – dane z badań opinii publicznej w formie wykresu (II.2)
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, kultura polityczna (I.2 / I.6)

Poprawna odpowiedź:

- A. fałsz
B. fałsz
C. prawda

3 p. – za wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 4. (0–4)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2)
	Wiadomości: naród, formy życia społecznego (I.3 / I.1)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- Pojęcie naród jest bardziej związane z emocjami niż pojęcie społeczeństwo.
- Naród jest wartością autoteliczną, a społeczeństwo – instrumentalną.
- W skład społeczeństwa wchodzi różne narody, ale w skład narodu nie wchodzi różne społeczeństwa.
- Naród, w przeciwieństwie do społeczeństwa, jest związany z etnicznością.

4 p. – za podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 5. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst publicystyczny (II.2)
	Wiadomości: struktura i problemy społeczeństwa polskiego, etniczność (I.2 / I.3)

Poprawna odpowiedź:

A. kaszubska

1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi

B. 3, 4

2 p. – za wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub więcej niż dwóch elementów odpowiedzi

Zadanie 6. (0–2)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – dane z badań opinii publicznej w formie wykresu (II.2)
	Wiadomości: atrybuty państwa, wartości demokracji, kultura polityczna (I.4 / I.5 / I.6)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

Postulowany wpływ społeczeństwa na rządy jest znacznie większy niż ocena realnego wpływu. W pierwszym przypadku średnia ocen z badania respondentów (w skali 0–10) wynosi 8, w drugim – 4,6.

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi (porównania i uzasadnienie danymi)

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 7. (0–2)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2)
	Wiadomości: ideologie i doktryny polityczne (I.6)

Poprawna odpowiedź:

- A. konserwatyzm
B. Edmund Burke

2 p. – za przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 8. (0–2)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2)
	Wiadomości: formy demokracji, formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym (I.5 / I.8)

Poprawna odpowiedź:

- A. inicjatywa ludowa (obywatelska inicjatywa ustawodawcza)
B. 100 tysięcy

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 9. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – dane z badań opinii publicznej w formie wykresów (II.2)
	Wiadomości: partie polityczne, kultura polityczna (I.6)

Poprawna odpowiedź:

- A. fałsz
B. prawda
C. fałsz

3 p. – za wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 10. (0–5)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst publicystyczny (II.2)
	Wiadomości: formy demokracji, partie polityczne, formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, (I.5 / I.6 / I.8)

Poprawna odpowiedź:

A. proporcjonalność (ordynacja proporcjonalna)

1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi

B. 8%

1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi

C.

- Platforma Obywatelska RP
- Prawo i Sprawiedliwość
- Ruch Palikota
- Polskie Stronnictwo Ludowe
- Sojusz Lewicy Demokratycznej
- Mniejszość Niemiecka

3 p. – za podanie sześciu poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub jednego poprawnego elementu odpowiedzi

Zadanie 11. (0–3)

Korzystanie z informacji	Czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych – fragmenty konstytucji (II.7)
	Wiadomości: ustroj Rzeczypospolitej Polskiej, konstytucja (I.7)

Poprawna odpowiedź:

A. art. 7

B. art. 4

C. art. 3

3 p. – za przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 12. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

B.

1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie niepoprawnej odpowiedzi lub więcej niż jednej odpowiedzi

Zadanie 13. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

A. 3, 7

B. 1, 6

C. 2, 4

3 p. – za przyporządkowanie sześciu poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub jednego poprawnego elementu odpowiedzi

Zadanie 14. (0–2)

Korzystanie z informacji	Rozpoznawanie ważnych postaci życia publicznego, korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym – fotografie i notki (II.2 / II.4)
	Wiadomości: organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)

Poprawna odpowiedź:

A. Tadeusz Mazowiecki

B. Jan Olszewski

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 15. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

2. desygnowanie Prezesa Rady Ministrów przez Prezydenta RP
 4. ogłoszenie exposé przez Prezesa Rady Ministrów
 5. udzielenie przez Sejm wotum zaufania Radzie Ministrów bezwzględną większością głosów
- 3 p.** – za przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi
1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 16. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym – mapa i notki (II.2 / II.4)
	Wiadomości: ustrój Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)

Poprawna odpowiedź:

- A. podlaskie, 2
B. dolnośląskie, 4
C. podkarpackie, 5
- 3 p.** – za podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi (nazw województw i ich numerów na mapie)
1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi (nazwy województwa i jego numeru na mapie)
0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 17. (0–4)

Wiadomości i rozumienie	Organy samorządu terytorialnego w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7)
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź:

- A. rada powiatu, zarząd powiatu
B. sejmik województwa, zarząd województwa
- 4 p.** – za podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi
1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 18. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Akty prawne, organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.9 / I.7)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

- A. Sejm
B. Rada Ministrów
C. rada gminy

3 p. – za przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, przyporządkowanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 19. (0–2)

Wiadomości i rozumienie	Akty prawne, organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.9 / I.7)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

Dwie spośród:

- Sejm
- Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej (Rzeczypospolitej / RP)
- Senat

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 20. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Sądy, organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.10 / I.7)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:

C.

1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie niepoprawnej odpowiedzi lub więcej niż jednej odpowiedzi

Zadanie 21. (0–3)

Korzystanie z informacji	Czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych – fragmenty konstytucji (II.7)
	Wiadomości: sądy, organy władzy Rzeczypospolitej Polskiej (I.10 / I.7)

Poprawna odpowiedź:
A. immunitet

- 1 p.** – za podanie poprawnej odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi

B. 1, 3

- 2 p.** – za wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi
1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub więcej niż dwóch elementów odpowiedzi

Zadanie 22. (0–3)

Wiadomości i rozumienie	Dziedziny prawa, obywatel wobec prawa (I.9 / I.12)
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź:
A. fałsz
B. prawda
C. fałsz

- 3 p.** – za wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi
1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 23. (0–3)

Korzystanie z informacji	Rozpoznawanie ważnych postaci życia publicznego, korzystanie ze źródeł informacji o życiu publicznym – fotografie i notki (II.2 / II.4)
	Wiadomości: prawa człowieka we współczesnym świecie (I.11)

Poprawna odpowiedź:
A. Dalajlama XIV (Tenzju Gjaco)
B. Matka Teresa z Kalkuty (Agnes Gonxha Bojaxhiu / Maria Teresa od Dzieciątka Jezus)
C. Martin Luther King

- 3 p.** – za podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi
1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi
0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 24. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu politycznym – opisy (II.2)
	Wiadomości: organizacje i instytucje międzynarodowe (I.15)

Poprawna odpowiedź:

- A. Zgromadzenie Ogólne
B. Rada Bezpieczeństwa
C. Rada Gospodarczo-Społeczna (Społeczno-Gospodarcza / Gospodarcza i Społeczna)

3 p. – za podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 25. (0–2)

Korzystanie z informacji	Lokalizacja ważnych wydarzeń w czasie (II.4)
	Wiadomości: Polska w Europie, działanie Unii Europejskiej (I.13 / I.14)

Poprawna odpowiedź:

- A. – O
B. – P

2 p. – za wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub więcej niż dwóch elementów odpowiedzi

Zadanie 26. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – dane z badań opinii publicznej w formie wykresu, tekst strategii rządowej (II.2)
	Wiadomości: Polska w Europie, działanie Unii Europejskiej (I.13 / I.14)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

A. Tak. Największy odsetek respondentów uważa, że Europa powinna zjednoczyć się jeszcze bardziej. Jest to zgodne z dokumentem, z którego wynika, że należy dążyć do głębszej integracji.

1 p. – za podanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie niepoprawnej odpowiedzi

B.

- stabilizacja strefy euro
- przygotowanie Polski pod względem ekonomicznym

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 27. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – mapa polityczna Europy (II.2)
	Wiadomości: działanie Unii Europejskiej, organizacje międzynarodowe (I.14 / I.15)

Poprawna odpowiedź:

1. D.
2. C.
3. A.

3 p. – za wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 28. (0–3)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2)
	Wiadomości: konflikty we współczesnym świecie (I.16)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- nie mając charakteru międzypaństwowego, są konfliktami wynikającymi z identyfikacji
- trudno wyizolować osoby cywilne ze względu na partyzancki charakter walk
- wykorzystanie dostępnych narzędzi jako broni

3 p. – za podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 29. (0–2)

Korzystanie z informacji	Odróżnianie informacji o faktach od opinii, korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym (II.4 / II.2)
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, problemy społeczeństwa polskiego (I.16 / I.2)

Poprawna odpowiedź:

C., D.

2 p. – za wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi lub więcej niż dwóch elementów odpowiedzi

Zadanie 30. (0–2)

Korzystanie z informacji	Czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych – fragmenty konwencji (II.7)
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, prawa człowieka we współczesnym świecie (I.16 / I.11)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

- prześladowania z powodu przekonań politycznych
- obawa przed prześladowaniem z powodów narodowościowych

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 31. (0–2)

Korzystanie z informacji	Czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych – fragmenty konstytucji (II.7)
	Wiadomości: prawa człowieka we współczesnym świecie, obywatel wobec prawa (I.11 / I.12)

Przykład poprawnej odpowiedzi:

A. Prześladowanie cudzoziemca poza Polską i podstawa do jego wniosku o uzyskanie statusu uchodźcy w wiążącej RP umowie międzynarodowej.

B. Prawo to nie przysługuje cudzoziemcom w sprawach dotyczących uzyskania przez nich azylu i statusu uchodźcy.

2 p. – za podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi

1 p. – za podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, podanie wszystkich niepoprawnych elementów odpowiedzi

Zadanie 32. (0–1)

Korzystanie z informacji	Korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym – fotografia (II.2)
	Wiadomości: organizacje międzynarodowe, prawa człowieka we współczesnym świecie (I.15 / I.11)

Poprawna odpowiedź:

B.

1 p. – za wskazanie poprawnej odpowiedzi

0 p. – za brak odpowiedzi, wskazanie niepoprawnej odpowiedzi lub więcej niż jednej odpowiedzi

Zadanie 33. (0–15)

Tworzenie informacji	Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej ocenę procesów społecznych i politycznych i wskazanie propozycji rozwiązań problemów (III.1 / III.3 / III.5)
	Korzystanie z informacji: wskazywanie przyczyn i skutków procesów społecznych i politycznych, rozpoznawanie problemów świata, korzystanie ze źródeł informacji o życiu społecznym i politycznym (II.5 / II.6 / II.2)
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, prawa człowieka (I.16 / I.11)

Temat: Scharakteryzuj problem uchodźstwa w aspekcie politycznym, społeczno-kulturowym i ekonomicznym. Zaproponuj działania instytucji krajowych i unijnych mogące przyczynić się do integracji uchodźców ze społeczeństwami europejskimi. Odwołaj się do materiałów źródłowych z zadań 30–32.

Charakterystyka problemu uchodźstwa w aspekcie politycznym, społeczno-kulturowym i ekonomicznym (0–9)

- 9 p. – za wskazanie przyczyn uchodźstwa i pełną charakterystykę problemu w państwie przyjmującym w trzech aspektach
- 3 p. – za wskazanie przyczyn uchodźstwa i pełną charakterystykę problemu w państwie przyjmującym w jednym aspekcie
- 2 p. – za pełną charakterystykę problemu w państwie przyjmującym lub za wskazanie przyczyn uchodźstwa i niepełną charakterystykę problemu w państwie przyjmującym w jednym aspekcie
- 1 p. – za niepełną charakterystykę problemu w państwie przyjmującym lub za wskazanie przyczyn uchodźstwa w jednym aspekcie

Propozycja działań instytucji krajowych oraz instytucji unijnych mogących przyczynić się do integracji uchodźców ze społeczeństwami europejskimi (0–4)

- 4 p. – za po dwie propozycje działań instytucji każdego rodzaju
- 2 p. – za dwie propozycje działań instytucji jednego rodzaju
- 1 p. – za jedną propozycję działań instytucji jednego rodzaju

Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)

- 1 p. – za poprawne powołanie się na minimum dwa materiały źródłowe

Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)

- 1 p. – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem